

AYŞE SÖNMEZ İLKOKULU
2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA
SERVİSİ KİTAPÇIĞI

Hayatın bütünü eğitimidir. Herkes bu hayatta hem öğretmen hem de ömür boyu öğrencidir.

Abraham Maslow

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİMİZİN AMACI

Kendini tanıyan

Özdenetimli

*İletişim becerisine
sahip*

*Problem çözme
becerisine sahip*

Mutlu ve sağlıklı

Sorumluluk sahibi

Uyumlu

Özgün

Özgüvenli

Mücadeleci

*Duygularını tanıyan ve
doğru bir biçimde ifade
eden*

Farklılıklara saygılı

**bireyler yetişmesini
amaçlar.**

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİNE HANGİ DURUMLARDA BAŞVURABİLİRİZ?

Başarısızlığa karşı hazır olmak ve bununla baş edebilmek için

Hedef belirleyerek hedefe yönelik adımlar atmak için

Duygularımızı doğru yönetebilmek için

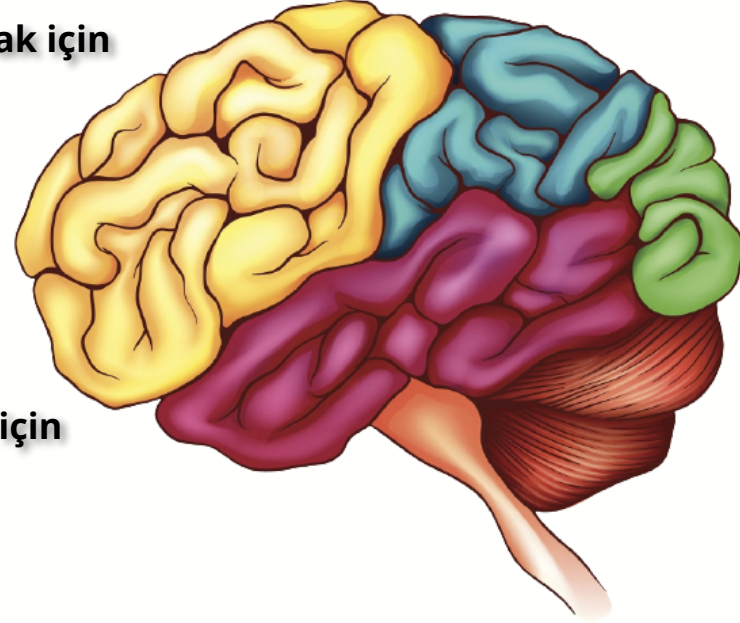
Güçlü bir empati becerisi kazanmak için

Problemlere etkili ve çözüm odaklı yaklaşmak için

Güçlü bir iletişim becerisi için

Sosyal bir insan olmak için

Zamanı doğru yönetebilmek için

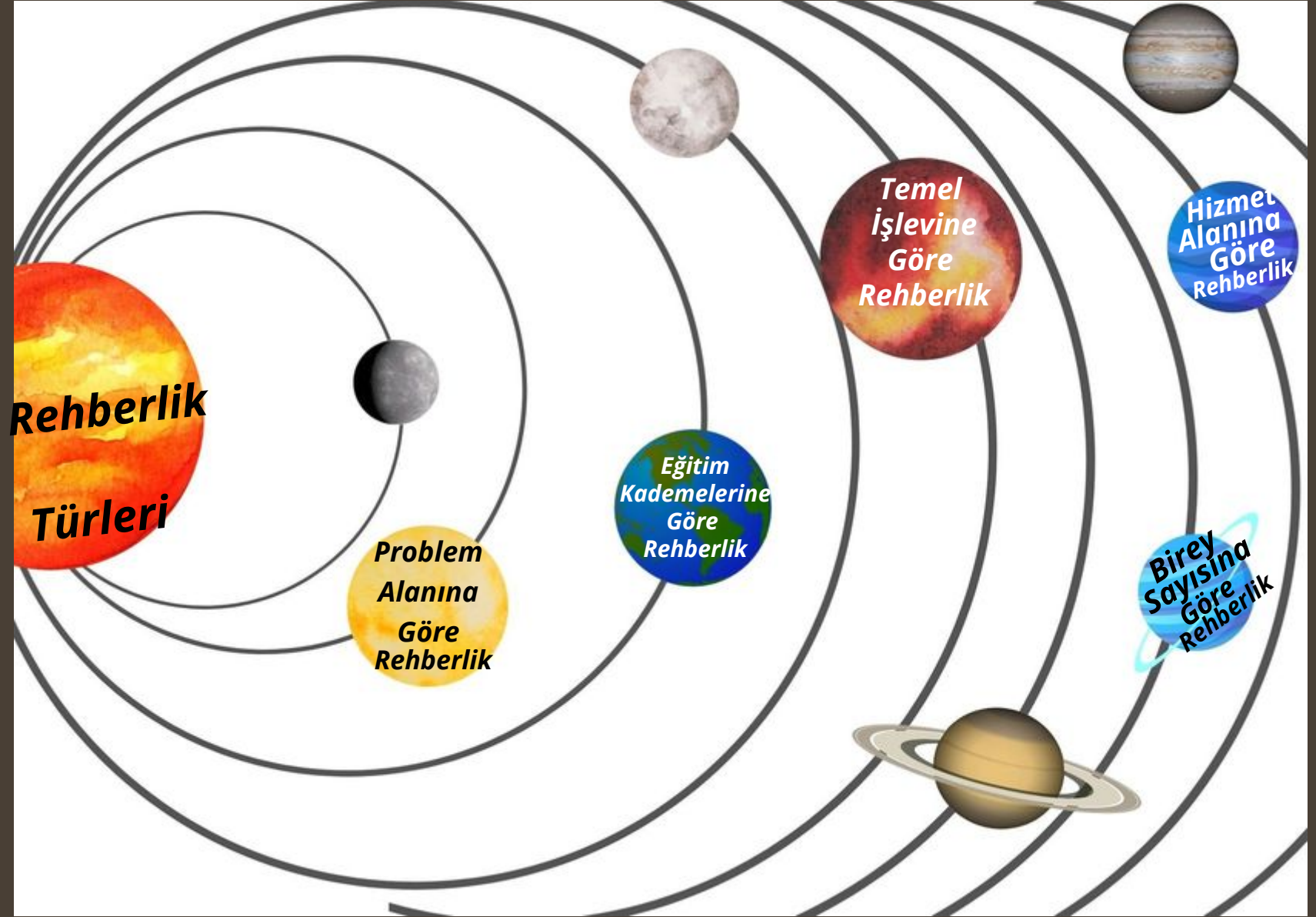

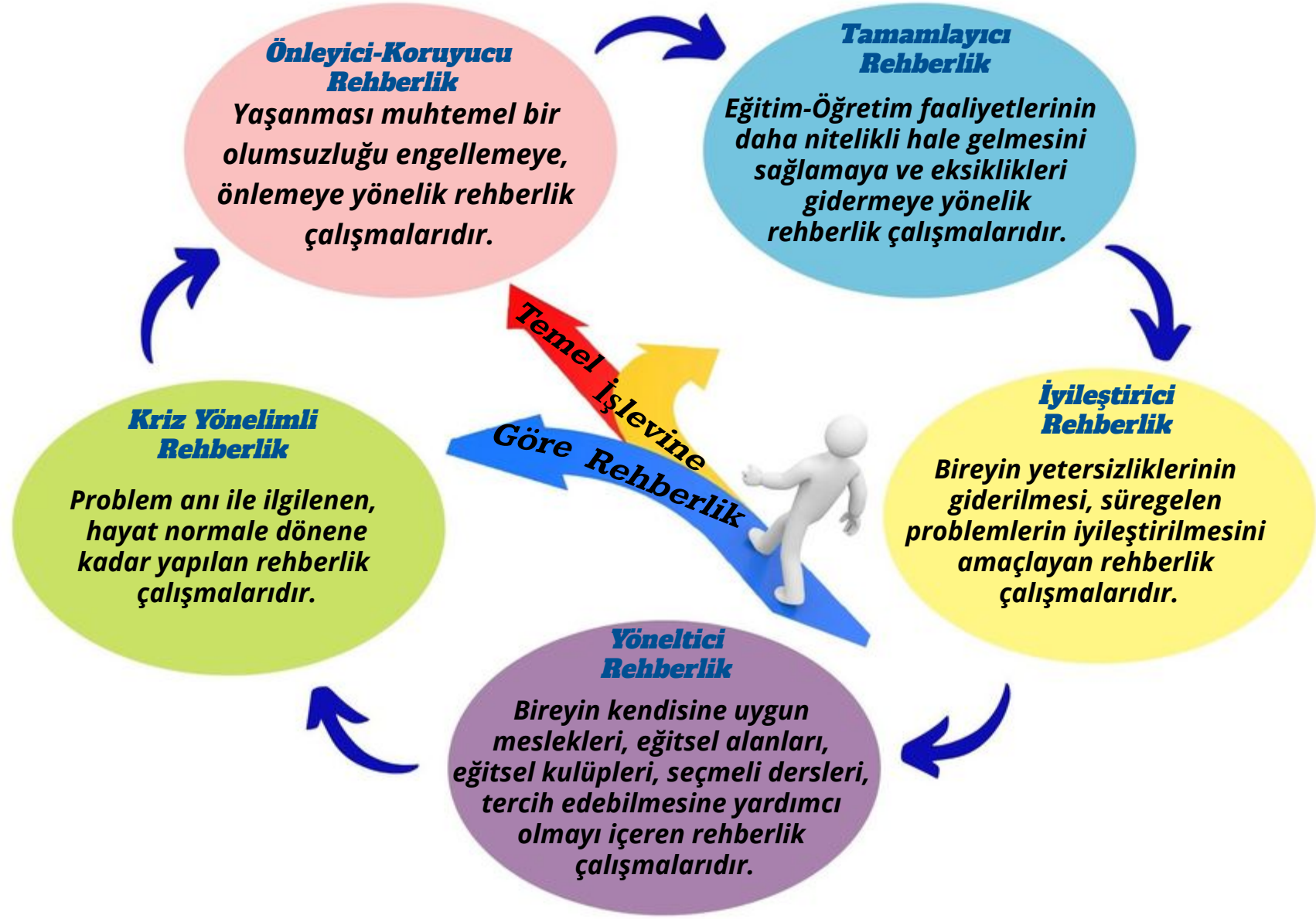
REHBERLİK İLKELERİ

Rehberlik Ne Değildir?

- ☉ Bireyin yapamadıklarını onun adına yapmak değildir.
- ☉ Disiplin yargılama ceza verme merkezi değildir.
- ☉ Sadece sorunlu insanlara verilen bir hizmet değildir
- ☉ Rehberlik , bireyin sadece duygusal yönüyle ilgilenmez
- ☉ Rehberlik , tek yönlü değildir

BİREY SAYISINA GÖRE REHBERLİK

HİZMET ALANLARINA GÖRE REHBERLİK

EĞİTİM KADEMELERİNE GÖRE REHBERLİK

**Okul öncesi
Rehberlik
(48-72 ay)**

**İlköğretimde Rehberlik
İlkokul (6-10 yaş)
Ortaokul (10-14 yaş)**

**Ortaöğretimde
Rehberlik
(14-19 yaş)**

**Yükseköğretimde
Rehberlik
(19+ yaş)**

PROBLEM ALANLARINA GÖRE REHBERLİK TÜRLERİ

EĞİTSEL REHBERLİK

- Verimli ders çalışma teknikleri
- Ders çalışma programı
- Başarı durumu
- Öğrenme sorunları
- Sınav kaygısı
- Motivasyon

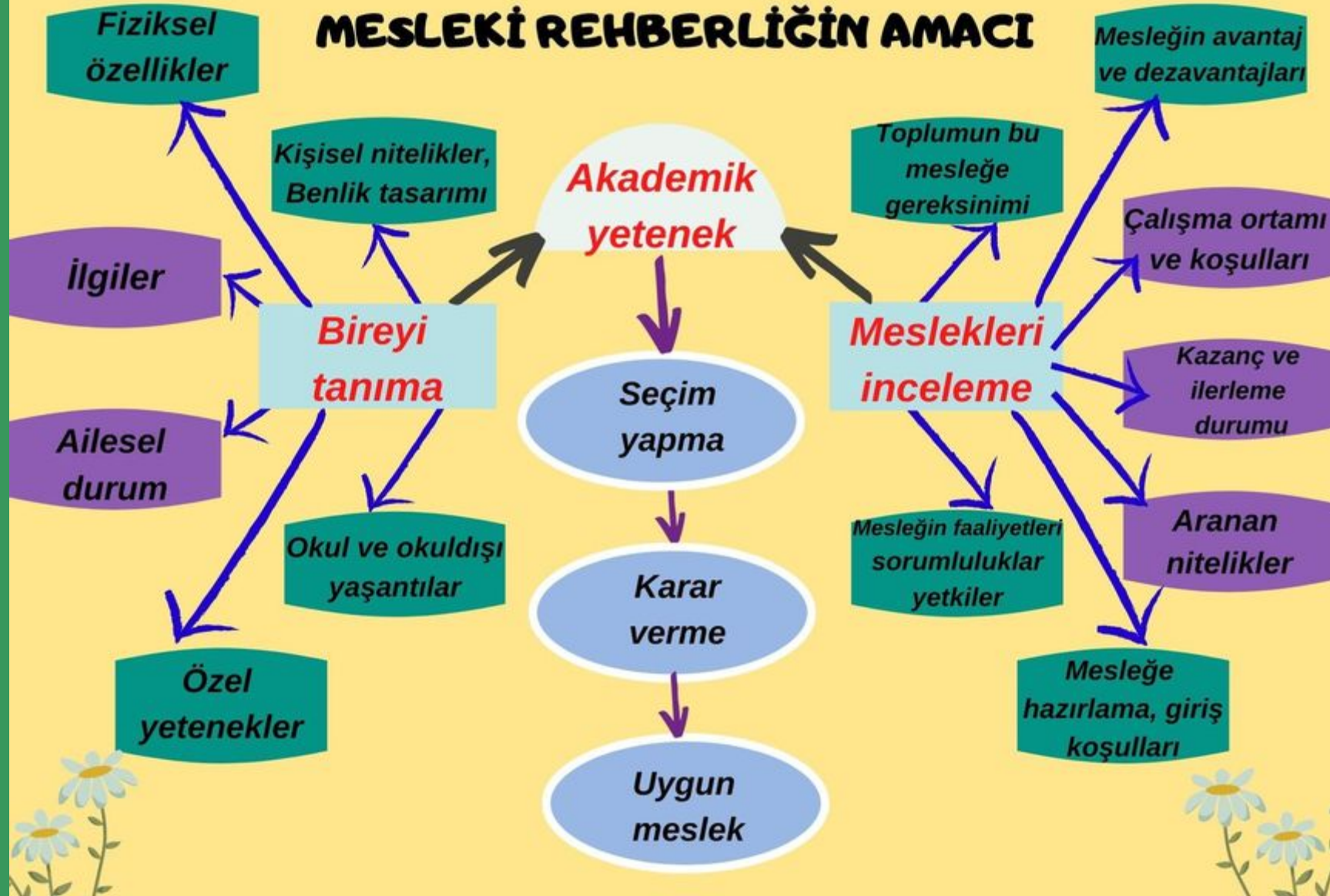
MESLEKİ REHBERLİK

- Üst öğrenime geçiş
- Mesleklerin tanıtılması
- Bireyin kendini tanınması, yetenekleri, ilgileri, tutum, değer ve beklentileri gibi özellikleri hakkında bilgi sahibi olma

KİŞİSEL REHBERLİK

- Duygularını tanıma
- Aile ilişkileri
- Arkadaşlık ilişkileri
- Okula uyum
- Gerçekçi karar verme
- Kendini ve başkalarını anlama becerisi

MESLEKİ REHBERLİĞİN AMACI

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİMİZİN ÇALIŞMALARI

- ◆ **Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre rehberlik programının hazırlanması.**
- ◆ **Kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki amaçlı bireysel görüşmelerin yapılması.**
- ◆ **Herhangi bir konuda yoğun ihtiyaç gösteren ya da sorun yaşayan veya sorun yaşaması muhtemel risk gruplarındaki öğrencilere yönelik her türlü bireysel ya da grupta danışma yapılması.**
 - ◆ **Okula uyum problemi yaşayan öğrenci ve velileri ile bireysel görüşmeler yapılması.**
 - ◆ **Okuldaki risk faktörlerinin tespiti (riskli, parçalanmış aile çocuklar vb. öğrencilerin belirlenmesi).**
 - ◆ **Sınıflardaki sorun tespit edilen öğrencilerle, aileyle ve okulda bulunan diğer birim ve kişilerle görüşmeler yapılması.**
 - ◆ **Davranış sorunları yaşayan öğrenci ile görüşerek nedenlerinin anlaşılmasını sağlayarak çözüm üretmeye çalışılması.**
 - ◆ **Öğrencilerin ders başarı durumları ve devam durumlarının araştırılması, nedenlerinin belirlenmesi ve iyileştirme çalışmalarının yapılması.**

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİMİZİN ÇALIŞMALARI

Öğrencilere yönelik eğitsel-mesleki rehberlik:

- **Okul rehberlik servisinin öğrencilere tanıtılması, amaçları ve işleyişi hakkında bilgilendirme çalışmaları.**
- **Öğrencilerin kendilerini tanımalarını ,kendi ilgi ve yeteneklerini, sınırlı ve güçlü yönlerini tanıyarak bu alanlarda kendilerini geliştirecek etkinliklere yönelmelerine sağlamak.**
- **Öğrenme Stillerini keşfetmelerine yardımcı olmak.**
- **Verimli ders çalışma yolları ile ilgili bilgilendirme yapmak.**
- **Planlı ve etkili çalışma konularında problem yaşayan öğrencilerle bireysel görüşme yapmak.**
- **Öğrencilere, bireysel ders çalışma programının hazırlanmasında yardımcı olmak.**
- **Bir üst öğretim kurumlarının tanıtımını yapmak.**
- **Öğrencilerimizin çeşitli meslekler hakkında bilgi sahibi olmalarına, her meslek hakkında olumlu tutum geliştirmelerine, mesleklerin birbirleri ile ilişkilerini kavramalarına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.**

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİNDE BULUNMASI GEREKEN DÖKÜMANLAR

- 1. Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yıllık Çalışma Programı**
- 2. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Komisyonu Toplantı Tutanağı**
- 3. Sınıf Rehberlik Planı Örnekleri**
- 4. Bep Geliştirme Birimi Toplantı Tutanağı**
- 5. Okul Şiddeti Önleme ve Azaltma Eylem Planı**
- 6. Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Toplantı Tutanağı**
- 7. Kaynaştırma Öğrencileri için Bep Toplantı Tutanakları**
- 8. Destek Eğitim Odası Belgeleri**
- 9. Birinci Dönem ve Yıl Sonu Rehberlik Değerlendirme Raporları**
- 10. Okul Risk Haritası**
- 11. Okul Rehberlik İhtiyaç Belirleme Anketleri**
- 12. Bireyi Tanıma Anketleri, Diğer Uygulanan Form ve Anketler**
- 13. Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşme Formları**
- 14. Ev Ziyareti Formları ve Tutulan Tutanaklar**

SINIF REHBERLİK DOSYASINDA BULUNMASI GEREKENLER

- 1. Sınıf Rehberlik Çalışma Planı**
- 2. Sınıf Listesi**
- 3. Sınıf Haftalık Ders Programı Örneği**
- 4. Öğrenci Tanıma Fişleri (Her yıl güncellenecek ve e- okula girişi yapılacak.)**
- 5. Oturma Planı Örneği**
- 6. Sınıf İçinde Yapılan Başkan , Sınıf Temsilcisi vb. Seçimlerinin Kayıt Tutanakları**
- 7. Öğrenci Nöbet Listesi**
- 8. Kitap Okuma Takip Çizelgesi**
- 9. Boy Kilo Endeksi**
- 10. Ders Çalışma Program Örnekleri**
- 11. Veli Toplantı Tutanakları - Veli Görüşme Notları**
- 12. Rehberlik Servisine Yıl İçinde Verilen Bilgilendirme Evrakları**
- 13. Sınıf Rehber Öğretmeni Tarafından Yapılan Bireyi tanıma Teknikleri**
- 14. Eğitici kulüplere Öğrenci Dağılım Listesi**
- 15. Özel Eğitim Öğrencilerine Ait BEP dosyaları ve Bireysel Eğitim Planları**
- 16. Birinci Dönem Sonu ve Yıl sonu Rehberlik Değerlendirme Rapor Örneği**

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ

1. DÖNEM İŞ TAKVİMİ

	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK
Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Yıllık çalışma Programının Hazırlanması					
Sene Başı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Kurulu Toplantısı					
Sınıf Rehberlik Planlarının Hazırlanması					
Sene Başı Bep Geliştirme Birimi Toplantısı					
Bep Toplantıları					
Bep Planlarının yapılması					
Okul Şiddeti Önleme ve Azaltma Eylem Planının Hazırlanması					
Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Eylem Planının Hazırlanması					
Okul Risk Haritasının Çıkarılması					
Dönem Sonu Rehberlik Değerlendirme Raporu					

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ
2. DÖNEM İŞ TAKVİMİ

	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
2. Dönem Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Kurulu Toplantısı					
2. Dönem Bep Toplantıları					
2.Dönem BEP Geliştirme Birimi Toplantısı					
Rehberlik İhtiyaç Belirleme Anketlerinin (RİBA)Yapılması					
Sene Sonu Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Kurulu Toplantısı					
Sene Sonu Bep Geliştirme Birimi Toplantısı					
2. Dönem Bep Toplantıları					
Yıl Sonu Rehberlik Değerlendirme Raporu					

2022 - 2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
OKULA BAŞLAMA KAYIT YAŞI TABLOSU

DOĞUM AYI	YIL	30 Eylül 2022 İtibari ile	İlkokul Kayıt Durumu	Anasınıfı Kayıt Durumu
Eylül ve Öncesi	2016	72	ZORUNLU	Kayıt Olamaz
Ekim		71	Veli Dilekçesi İle Kayıt Olmayabilir	Kayıt Erteleme Yaparak Anasınıfına Kayıt Olabilir
Kasım		70		
Aralık		69		
Ocak	2017	68	İsteğe Bağlı Veli Dilekçesi İle Kayıt Olabilir	Anasınıfına Kayıt Olabilir
Şubat		67		
Mart		66		
Nisan		65	Kayıt Olamaz	
Mayıs		64		
Haziran		63		
Temmuz		62		
Ağustos		61		
Eylül		60		
Ekim		59		
Kasım		58		
Aralık		57		

Birinci Sınıfa Geçen Öğrencilerimiz İçin Velilerimize Önerilerimiz

**Okulla ilgili sohbet ederek
olumlu mesajlar
verebilirsiniz.**

**Okulun giriş-çıkış, ders
saatleri gibi işleyişle ilgili
detaylı bilgi verebilirsiniz.**

**Seviyesine uygun
sorumlulukları
arttırabilirsiniz.**

**Okulu gezdirebilir, sınıfta
bir süre bulunmasını
sağlayabilirsiniz.**

**Okul çıkışı tam
zamanında okulda
olmaya çalışın.**

*Birinci Sınıfa Geçen Öğrencilerimiz İçin
Velilerimize Önerilerimiz*

**Okulda da güvende
olduğunu
söyleyebilirsiniz.**

**Bırakırken vedalaşmayı
uzatmamaya
özen gösterin.**

**Hijyen kuralları ve
tuvalet eğitimi ile ilgili
bilgi verebilirsiniz.**

**İlk gün ağlarsa
tedirgin olmayın
bu normaldir.**

Birinci Sınıf Velisi Olmak

Birinci sınıf hem öğrencilerimiz hem de velilerimiz için yeni bir sürecin başlangıcıdır. Yaz tatili boyunca çocuğumuza okulla ve öğretmenle ilgili olumlu mesajlar vererek çocuğumuzu psikolojik olarak okula hazırlamak bu sürecin başlangıcı için çok önemlidir. Okulda okuma yazma öğreneceğini ve okuma yazma öğrenmenin hayatımızdaki gerekliliğini çocuğun anlayacağı şekilde ona anlatmak gerekir. 1.sınıf öğrencilerimizi ve velilerimizi yoğun bir süreç beklemektedir. Daha çok oyunla vakit geçiren çocuğumuza sorumluluk vermeye başlanırsa okula başladığında sürece daha çabuk adapte olur. Aksi halde çocuğumuza biranda çok sorumluluk verildiği zaman üstesinden gelmekte zorlanır.

1.Sınıfta veli ve öğretmen işbirliği çok önemlidir. Özellikle harf veriliş tekniklerini öğretmenin söylediği şekilde yapmak öğrenmenin kolaylaşmasını sağlar. Her çocuk farklı şekilde ve farklı sürede öğrenir. Bunu göz önünde bulundurarak sabırlı olup asla diğer öğrencilerle kıyaslama yapmamak gerekir.

Okuma yazmanın öğrenilmesi için düzenli olarak ödev yapılması gerekir. 1.Sınıf öğrencisi ödevlerini yaparken velisinin yanında bulunması ve ona destek olması önemlidir.

Ödev yapmakta zorlanan, çabuk sıkılan öğrenciler için kısa aralıklarla planlama yapılmalıdır. Planlama yapılırken öğrencinin dahil edilmesi ödevini sahiplenmesini sağlar.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİN EĞİTSEL DEĞERLENDİRME ve TANILAMA SÜRECİ

→**Öğretmen/öğretmenler, veli ve okul idaresi tarafından alınan tüm tedbirlere rağmen akranlarından farklı eğitim ihtiyaçları olduğu ve farklı gelişim gösterdiği düşünülen öğrenciler için yaklaşık olarak bir dönemi bulan izleme ve değerlendirme süreci sonunda RAM'a yönlendirme yapılır. Bu kapsamda süreçte takip edilen aşamalar aşağıda açıklanmıştır.**

- **Sınıf Öğretmeni tarafından öğrencinin durumuna ilişkin bilgileri içeren süreç değerlendirme raporunun hazırlanarak rehberlik servisine iletilmesi,**
- **Öğrenci velisinin alınan karar doğrultusunda bilgilendirilmesi, görüşlerinin alınması ve bilgisi dâhilinde eğitsel değerlendirme istek formunun doldurulması,**
- **Öğrencinin tıbbî tanısının yapılabilmesi için velinin ilgili sağlık kuruluşuna yönlendirilmesi,**
- **Okul idaresince resmî işlemlerin başlatılması ve konuya ilişkin belgelerin RAM'a gönderilmesi,**
- **RAM'da öğrencinin eğitsel değerlendirmesi için randevunun oluşturulması velinin bu konuda bilgilendirilmesi,**
- **Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonuçlarına göre Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporunun düzenlenerek öğrencinin uygun eğitim ortamına yönlendirilmesi.**
- **Yönlendirmenin birinci sınıfın ikinci dönemi veya ikinci sınıfa devam ederken yapılması öğrenci için daha uygundur.**

Tam Zamanlı Kaynaştırma Alan Öğrencilerin Tanıları

Dikkat Eksikliği ve
Hiperaktivite Bozukluğu

Bedensel Yetersizlik

Özel Öğrenme Güçlüđu

Hafif Düzeyde Otizm
Spektrum Bozukluğu

Dil ve Konuşma Güçlüđu

Hafif Düzeyde Zihinsel
Yetersizlik

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

Belirtiler:

- ➔ *Detayları ihmal etme, basit hatalar yapma,*
- ➔ *Bir işe dikkati toplamada ve sürdürmede başarısız olma,*
- ➔ *Yönergeleri takip edememe, çabuk sıkılma, yapılan işi bitirememe,*
- ➔ *Zihinsel çaba sarf etmeyi ve sürdürmeyi gerektiren işlerde başarısız olma,*
- ➔ *İşleri organize etme ve plan yapmada zorluk çekme,*
- ➔ *Sıklıkla bir şeyleri kaybetme ve unutma,*
- ➔ *İlgisiz ses ve hareketlerden kolayca etkilenme.*
- ➔ *Yerinde duramama, kıpır kıpır olma, huzursuz görünme,*
- ➔ *Kendisine sıranın gelmesini beklemede sıkıntı duyma,*
- ➔ *Yaşlıtlarına oranla daha az uyuma.*
- ➔ *Genellikle davranışın sonucunu düşünmeden davranma,*
- ➔ *Başkalarının sözünü kesme, sorunun sorulmasına fırsat vermeden cevabı söyleyiverme,*
- ➔ *Başkalarını rahatsız edici, saldırgan davranışlar sergileme,*
- ➔ *Kuralları öğrenmeye ve uymaya karşı direnç gösterme.*

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Ailelerimize Öneriler

- ***İletişime göz teması kurularak geçilmesi,***
- ***Konuşurken kısa ve açık ifadeler kullanılması,***
- ***Tutarlı olmaya gayret edilmesi,***
- ***Her seferinde bir tek görev verilmesi, çoklu ve karışık taleplerden kaçınılması,***
- ***Ödevlerinde bir yol gösterici olarak yardım sağlanması, çalışmalarının takip edilmesi,***
- ***Kısa aralıklarla çalışmasının sağlanması,***
- ***Sabırlı davranmaya gayret gösterilmesi,***
- ***Unutkanlığını azaltmak için bir not defterinden nasıl yararlanabileceğinin öğretilmesi,***
- ***Kuralların açık ve kesin olarak koyulup uygulanmaya çalışılması,***
- ***Öğretmen ve okul ile işbirliği yapılması,***
- ***Olumlu davranışlarına odaklanıp kutlamak için fırsatlar oluşturulması,***
- ***Fiziksel enerjisini kullanabileceği bir spor faaliyetine yönlendirilmesi,***
- ***Ev ortamının enerjisini boşaltabilmesine uygun olarak düzenlenmesi önerilir.***

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Öğretmenlerimize Öneriler

- ***Sürekli göz teması ve fiziksel temas kurulabilecek bir yere oturtulup kapı ve pencerelerden uzak tutulması,***
- ***Doğru davranışlarına odaklanılarak takdir edilmesi,***
- ***Dikkatini dağıtacak uyarıcılar vermekten kaçınılması,***
- ***İşbirlikçi bir yaklaşımla öğrenmesi için motive edilmeye çalışılması,***
- ***Aileler ile işbirliği yapılarak ortak bir yaklaşım sergilenmesi,***
- ***Destekleyici bir tutum sergilenerek sık sık olumlu geri dönütler verilmesi,***
- ***Öğrenciden sınıf içinde fiziksel hareket gerektiren işlerde yardım istenmesi,***
- ***Kendini kontrol etme güçlüğü yaşadığı fark edildiğinde öğrenciye hareket etme imkanı sağlanması,***
- ***Bazı görevlerde fazladan zaman tanınması önerilir***

Özel Öğrenme Güçlüğü

Özel Öğrenme Güçlüğü Belirtileri:

- ➔ *Konuşmaya başlamasında önemli ölçüde gecikme,*
 - ➔ *Kelimeleri telaffuz etmede ve yeni kelimeleri öğrenmede zorluk ya da yavaşlık,*
 - ➔ *Motor hareketlerin gelişmesinde yavaşlık (Örneğin; ayakkabı bağlama ve düğme ilikleme)*
 - ➔ *Okuma yazmayı ve sayıları öğrenmede zorluk,*
 - ➔ *Matematik işaretlerini karıştırma (Örneğin; "x" yerine "+" işaretini kullanmak.)*
 - ➔ *Kelimeleri tersten okuma (Örneğin; "ev" yerine "ve" diye okumak.)*
 - ➔ *Yüksek sesle okumayı ve yazı yazmayı reddetme*
 - ➔ *Saati ve yön kavramlarını öğrenmede zorluk*
 - ➔ *Arkadaşlık kurmada zorluk yaşama*
 - ➔ *Ev ödevlerini unutma*
 - ➔ *Mimik ve beden hareketlerini anlamada güçlük çekme.*
- Öğrenme güçlüğü çeken her çocuk farklıdır ve birbiriyle aynı özellikleri taşımazlar.*

Özel Öğrenme Güçlüğü Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Ailelerimize Öneriler

- ***Sabırlı, hoşgörülü ve anlayışlı olunması***
- ***Tutarlı bir yaklaşımda bulunulması,***
- ***Çocuğunuzun olumlu yanlarına odaklanması,***
- ***Yapabildikleri üzerinden hareket edilip, başarılarının övülmesi,***
- ***Başarı sağlayabileceği farklı alanları keşfetmesini sağlayarak bunları yapması konusunda cesaretlendirilmesi, (müzik, spor, sanatsal faaliyetler vb.)***
- ***Basit ve anlaşılır açıklamalarda bulunulması,***
- ***Her çocuğun kendine özgü olduğunu düşünerek onların başkalarıyla kıyaslanmaması,***
- ***Okul ve öğretmenle işbirliği içerisinde olmaya özen gösterilmesi,***
- ***Dünden bugüne olan gelişmelerinin takdir edilmesi, bugünden yarına olabilecek hedefler koyulması,***
- ***Bir şey öğretirken bunun eğlenceli yollarının bulunmaya çalışılması.***
- ***Okumayı eğlenceli bir hobi haline getirerek karşılıklı olarak yüksek sesle okunması, okunulan kitap hakkında sohbet yapılması,***
- ***Ders çalışırken sık sık ama kısa aralıklarla mola verilmesi önerilir.***

Özel Öğrenme Güçlüğü Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Öğretmenlerimize Öneriler

- ➔ **Kuralların ve beklentilerin net, açık ve olumlu ifadeler içerecek şekilde oluşturulması,**
- ➔ **Kuralların bozulması durumunda karşılaşılabilecek sonuçların ifade edilmesi,**
- ➔ **Bireylerin olumlu davranışları için uygun pekiştireçler verilmesi,**
- ➔ **Yazı tahtası ve öğretmene yakın oturmasının sağlanması,**
- ➔ **Derse ilgisinin artırılması için verilen yönergelerin açık ve anlaşılır biçimde olması,**
- ➔ **Etkinliklerin, eğitim araç ve gereçlerinin gelişim özelliğine ve ilgisine uygun olarak kolaydan zora, resimden yazıya doğru hazırlanması,**
- ➔ **Derste anlatılan konuların, yapılan çalışmaların öğrenciye yazılı olarak da verilmesine dikkat edilmesi,**
- ➔ **Ödevleri adım adım kolaydan zora geçişi sağlanarak öğrencinin başarı duygusunu yaşamasının sağlanması,**
- ➔ **Sınavlarda daha uzun süre verilmesi, verilen metinlerin mümkün olduğunca kısa tutulması önerilir.**

Dil ve Konuşma Güçlüğü

Dil ve Konuşma Güçlüğü Belirtileri:

- ❖ **Atlamalar:** Atlama yanlışlarında sözcüklerin yalnız bir kısmını söyleme.
Örnek : hayvan -ayvan, rehberlik -reberlik, saat -sat vb.
- ❖ **Yerine Koyma:** Sözcüğün başı, ortası veya sonundaki bir sesin yerine başka bir sesi kullanma. Örnek : Arı -ayı, kitap-kipat vb.
- ❖ **Eklmeler:** Kelimenin yanına aynı sesi ya da farklı bir sesi ekleyip çıkarma. Örnek : Aşagi-aşşağı, atmış-altmış, eşek-eşşek, vb.
- ❖ **Çarpıtmalar:** Ses, konuşma dilinde olmayan yeni bir ses olarak çıkarma.
Örnek : karagöz -kaxgöz, ekmek-emm vb.
- ❖ **Sesleri uzatma.** Örneğin; "a-a-a-amca"
- ❖ **Kelime ve heceleri tekrar etme.** Örneğin; "o-ol-maz"
- ❖ **Konuşurken istenmeyen jest ve mimikleri kullanma.**
- ❖ **Kelimeleri değişik şekilde vurgulama.**
- ❖ **Sözcük dağarcıklarının sınırlı olması.**
- ❖ **İsteklerini ve duygularını nesnelere vurarak, çarparak gösterme.**
- ❖ **Konuşma sesi gür ya da zayıf çıkarma.**
- ❖ **Ses tonlarının farklı olması.**

Dil ve Konuşma Güçlüğü Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Ailelerimize Öneriler

- ➔ *Sabır ve ilgi ile dinlenilmesi,*
- ➔ *İyi bir model olmak için açık, yavaş, anlaşılabilir konuşulması,*
- ➔ *Konuşurken beden dilini ifade eden mimikler kullanılması,*
- ➔ *Oyun oynayarak konuşmaya uygun ortamlar oluşturulması,*
- ➔ *Dil altı bağı olan çocukların doktora götürülerek tedavilerinin yaptırılması,*
- ➔ *Küçük yaşlardan itibaren resimli kitaplarla konuşturulmaya teşvik edilmesi,*
- ➔ *Anlatırken konuşmasının kesilmemesi, hatasının düzeltilmemesi,*
- ➔ *Konuşması hakkında eleştirilmemesi,*
- ➔ *Küçük yaşlarda ekrana maruz bırakılmaması, ,ilkokul çağındaki çocuk için ise ekran süresinin sınırlı tutulması,*
- ➔ *Bebeksi konuşmaların pekiştirilmemesi,*
- ➔ *Dil ve yanak egzersizleri yapılmaya çalışılarak konuşma için gereken kasların gelişmesinin sağlanması,*
- ➔ *Nefes egzersizlerinin yapılarak balon şişirmek, pipetle kağıt üfleme gibi etkinliklerin oyunlaştırılarak yapılması önerilir.*

Dil ve Konuşma Güçlüğü Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Öğretmenlerimize Öneriler

- ➔ *Duygusal açıdan çatışma ya da gerilim yaratan durumlar gözlenerek mümkün olduğunca bunlardan uzak durulması,*
- ➔ *Nasıl söylediğinden çok ne söylediğine odaklanması,*
- ➔ *Konuşurken basit ve kurallı cümleler kullanılması,*
- ➔ *Hatalı sesleri doğru telaffuz ederek örnek olunması,*
- ➔ *Doğal ve hecelemeden konuşulması,*
- ➔ *Sakin ve ilgiyle dinlenilerek dinlendiğinin hissettirilmesi,*
- ➔ *Konuşmalarının arkadaşları tarafından taklit edilmesine müsaade edilmemesi,*
- ➔ *Konuşmak için gösterdiği çabanın takdir edilerek konuşmaya zorlanmaması,*
- ➔ *Çıkardığı hatalı seslerin duymazlıktan gelinmesi,*
- ➔ *Ona sorulan soruları başkasının cevaplmasına izin verilmemesi,*
- ➔ *Aile ile iş birliği yapılması,*
- ➔ *Dil ve Konuşma Güçlüğü yaşayan çocukla bu konuda konuşmak isterse onunla konuşularak çocuğun durumunun farkında olduğu, çocuğun olduğu gibi kabul edildiği mesajı verilmesi önerilir.*

Hafif Düzeyde Otizm Spektrum Bozukluğu

Belirtileri:

- ➔ *Göz teması kurmakta zorluk yaşama.*
- ➔ *Adı ile seslenince tepki vermeme.*
- ➔ *Aşırı hareketli veya hareketsiz olma.*
- ➔ *Çevreleri ile ilgisiz olma.*
- ➔ *Sarılma ve öpme gibi fiziksel temastan hoşlanmama.*
- ➔ *Konuşmada gecikme yaşama,*
- ➔ *Topluluk içinde yaşlıları ile iletişime kapalı olup oyunlara katılmama.*
- ➔ *Konuşmayı öğrenseler bile hep aynı kelimeyi tekrar etme.*
- ➔ *Konuşma şekillerinin ve ses tonlarının tekdüze olması.*
- ➔ *Bir cismin bir parçasına takıntı yapma. (Örneğin sürekli arabanın tekerleği ile oynamak)*
- ➔ *Düzen takıntılarının olması.*
- ➔ *Rutinleri bozulduğunda hırçınlaşma.*
- ➔ *Sosyal ortama girdiklerinde aşırı korkup tepki verme.*
- ➔ *Sıklıkla yemek yeme bozukluğunun bulunması.*
- ➔ *Kendilerine ve etrafındaki eşyalara zarar verme.*
- ➔ *Yapılan espriyi veya imayı anlamama.*

Hafif Düzeyde Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Ailelerimize Öneriler

- *Okula alıştırmak için evde odasına ya da uygun bir yere okulun veya öğretmenin fotoğrafının asılması,*
- *Okula giderken sevdiği oyuncacı yanında götürmesine izin verilmesi,*
- *Okuldan zamanında alınması,*
- *Yaşadığı olumlu ve olumsuz bütün olaylardan öğretmenin haberdar edilmesi,*
- *Küçük yaşlardan itibaren sosyal çevreye çıkarılarak çevrenin de onu tanınması ve kabul etmesine yardımcı olunması,*
- *Çocuğun başarılarının her zaman övülmesi,*
- *Okulda öğrenilen kavram ve becerilerin evde tekrar edilmesi,*
- *Basit yönergeler (al, getir, koy vb.) verilmesi,*
- *Çocuğun alışık olduğu düzenin değiştirilmemesi,*
- *Ev ortamında aşırı derecede uyaran bulunmaması (renkli dolaplar, tüylü halılar, çamaşır makinesi saklanmalıdır vb.),*
- *Televizyon ve bilgisayarla geçirilen sürenin sınırlı tutulması,*
- *Kokuya karşı duyarlı olduklarından dolayı evin ve kişisel temizliğine dikkat edilmesi önerilir.*

Hafif Düzeyde Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Olan Öğrencilerimiz için Öğretmenlerimize Öneriler

- *Tahtayı doğrudan/ net görebileceği bir yere oturtulması,*
- *Çok fazla uyaranın olmadığı boş bir duvar yanında oturtulması,*
- *Öğrenci stresli olduğunda ortaya çıkacak problem davranışları engellemek için rahatlayacağı bir mola alanı yaratılması ya da arka sıraya gitmesine ve bir süre tek başına kalmasına izin verilmesi,*
- *Sınıfta çok gürültü olduğunda kulaklık takmasına izin verilmesi,*
- *Yanına oturtulacak öğrenci empati kurabilen, ona ilgi gösteren, liderlik özelliği olan çocuklardan biri olması,*
- *Nerede oturacak?, Ceketini nereye asacak? vb Anlayacağı şekilde yazılarak işaretlenmesi,*
- *Sevdiği bir objeyi, eşyayı yanında bulundurmasına izin verilmesi,*
- *Sınıf kurallarını sırasının üzerindeki bir kağıda yazmak ve gerektiğinde oraya bakmasının öğretilmesi ,*
- *Sınıftaki diğer öğrencilere otizimli bireylerle ilgili bilgilendirme yapılması önerilir.*

Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik

Belirtileri :

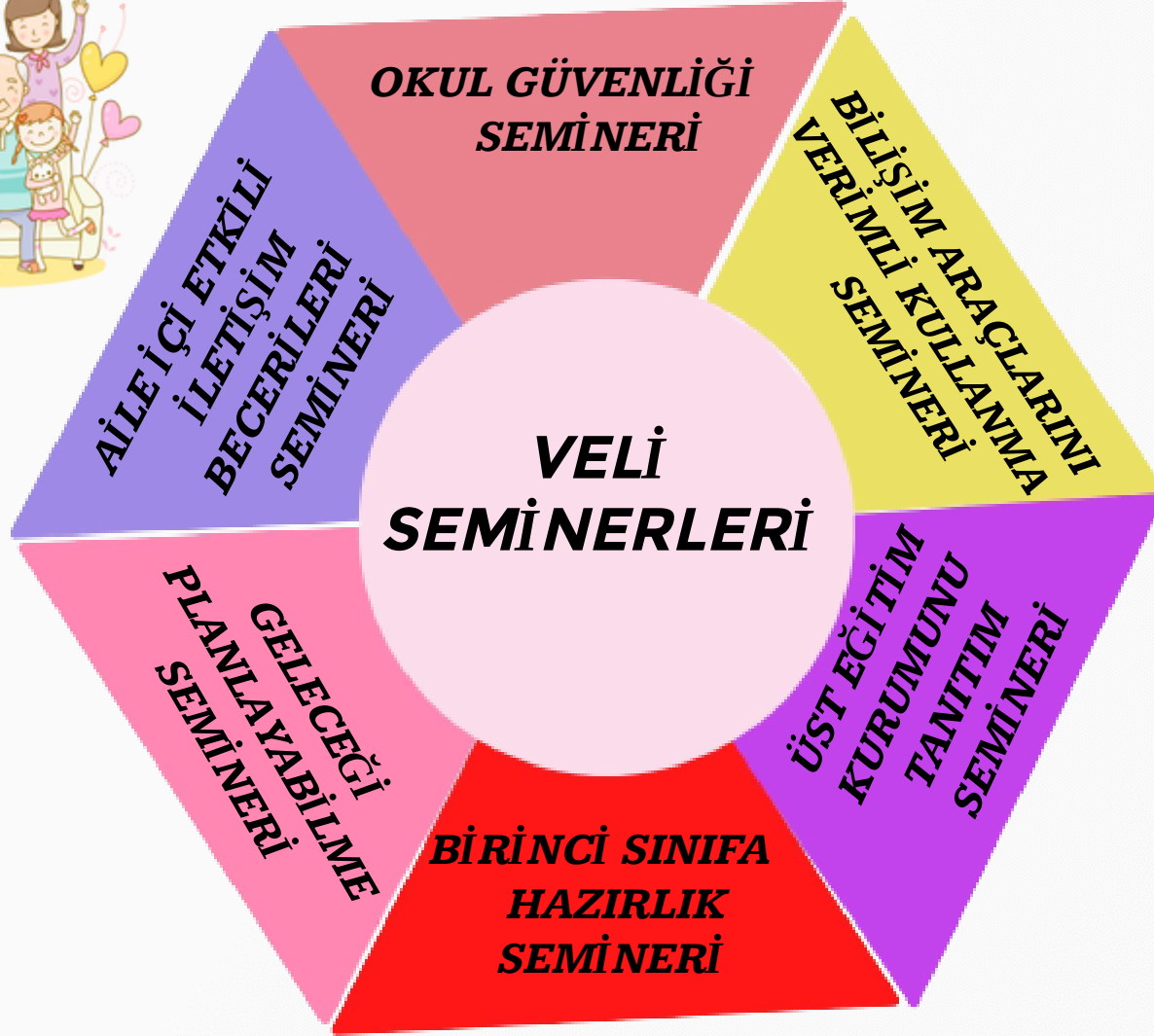
- ➔ *Akademik kavramları geç ve güç öğrenme.*
- ➔ *Kendilerini korumayı yaşlıları kadar bilmedikleri için sık hasta olma.*
- ➔ *El-göz koordinasyonu gerektiren eylemleri geç ve güç öğrenme.*
- ➔ *Dikkat süreleri kısa ve dağınık olduğu için devamlı takibe ve teşviğe ihtiyaç duyma.*
- ➔ *Soyut terim ve kavramları çok geç ve güç anlayıp kavrama.*
- ➔ *Gördükleri ve duydukları şeyleri çabuk unutma.*
- ➔ *Bellekleri zayıf olduğu için algılarının ve tepkilerinin basit olması.*
- ➔ *Kolay arkadaşlık kuramama.*
- ➔ *Kurdukları arkadaşlıklarda daha çok yarar sağlamaya yönelik olma.*
- ➔ *Kendilerinden yaşça küçüklerle ilişki kurmayı ve oynamayı tercih etme.*
- ➔ *Akran gruplarında başkalarına tabi olma eğiliminde oldukları için sorumluluk almaktan çekinme.*
- ➔ *Oyun ve sosyal kurallara uymakta zorluk çekme.*
- ➔ *Giydiklerini kendilerine yakıştırmakta zorlanma.*

Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik Tanısı Olan Öğrencilerimiz İçin Ailelerimize Öneriler

- *Zayıf yönleri eleştirilmeyerek kuvvetli yönleri bulunup geliştirilmeye çalışılması ve olumlu davranışlarının takdir edilmesi,*
- *Beklentilerin zeka düzeyine uygun olarak belirlenmesi,*
- *Küçük başarıları bile desteklenerek daha başarılı olma isteği için ortam sağlanması,*
- *Evde yapabileceği işler verilerek sorumluluk duygusunun geliştirilmesi,*
- *İyi arkadaş ve çevre ilişkileri kurmasına olanak sağlanması,*
- *Kardeşleri ve arkadaşları ile kıyaslanmaması,*
- *Olumsuz davranışları bazı hallerde görmezlikten gelinerek hatalarının büyütülmemesi,*
- *Öğretmeni ve okulla işbirliği yapılarak, evde derslerini kavramasına yardımcı olunması,*
- *Anne ve baba davranışlarının tutarlı olması,*
- *Sanata yönelik sosyal ve kültürel becerilerinin gelişmesini sağlayıcı etkinlikler yapılması önerilir.*

Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik Tanısı Olan Öğrencilerimiz İçin Öğretmenlerimize Öneriler

- Bildiği ve başardığı şeylerin hareket noktası olarak alınması,***
- Sınıf arkadaşlarının kabul edici ve saygılı bir şekilde yaklaşımlarının sağlanması,***
- Konuların somut biçimde, yaşayarak, deneyerek, göstererek, karşılaştırarak öğretilmeye çalışılması,***
- Öğretiminde en aza indirilmiş bilgi esas alınarak beceriler üzerinde sık tekrara yer verilmesi,***
- Basit sözcükler ve kısa cümlelerle konuşulması,***
- Her fırsatta kendilerini sözlü olarak anlatmalarına olanak verilerek buna teşvik edilmesi,***
- Genelleme yapmakta zorlandıkları için her konuda gerekli olan bilgi ve becerilerin ayrı ayrı öğretilmesi,***
- Uzun süre aynı tür çalışmak yerine çalışmanın türünün değiştirilmesi,***
- Aileye çocuğun yapabilecekleri konusunda bilgi verilerek ailenin doğru beklenti içerisinde olmasının sağlanması önerilir.***

**Verimli
Ders
Çalışma**

**Öğrenme
Stilleri**

**İletişim
Becerileri**

**Öfke
Kontrolü**

**Sağlıklı
Yaşam**

**Kişisel
Sınırları
Koruma**

**Duyguları
Tanıma**

**Bilinçli
Teknoloji
Kullanımı**

Sınıf rehberliği, planlı ve programlı olarak anaokulundan itibaren öğrencilere çeşitli yeterlilikler kazandırmayı hedefleyen hizmet türüdür.

Her Birey Yaratıcı ve Yenilikçi Olabilir, Yeter ki Doğru koşulları Oluşturalım.

Prof. Dr. Mustafa

Yapılan pek çok araştırma göstermektedir ki, ^{Yavuz} yetenek ve zeka ağırlıklı olarak genetik faktörlere bağlı olmakla beraber çevresel imkanlar, deneyim fırsatları da yeteneklerin ve zekanın şekillenmesinde rol oynar. Yapabildikleri doğrultusunda kontrollü bir serbestlik tanınması onun bağımsızlaşmasına, yeteneklerinin gelişmesine imkan sağlayacaktır. Bu imkanı sağlarsak çevresiyle ilgilenir, yeni şeyler keşfeder. Keşfettikçe mutlu olur ve daha çok merak eder. Merak duygusu oyunlarında da devam eder. Çocuk oyun yoluyla yeteneklerini keşfedip geliştirirken, hayal dünyasını, becerilerini de sahneler.

Bir çocuğun yetenekli olduğu alanı keşfetmek için ilk önce onları iyi tanımamız ve iyi gözlemlememiz gerekir. Çünkü her çocuğun keyif aldığı ve ilgi duyduğu alanlar farklıdır. Oyunları da bizlere bu konuda ipuçları sunar.

Çocuk gözlemlenirken önemli olan nokta yaptığı işten keyif alıyor olduğunun altının çizilmesidir. Örneğin resim yapan bir çocuğa çok güzel resim yaptığını vurgulamak yerine, resim yaparken ne kadar keyif aldığıнын vurgulanması yerinde olur. Çünkü güzel yapmadığı duygusuna kapıldığında, resim yapmaktan vazgeçebilir.

Bir çocuk resim yapıyor ve bundan büyük bir keyif alıyorsa çocuğun bu konuda desteklenmesi büyük boyutlarda kağıtlar verilerek, boyalar çeşitlendirilerek yapılabilir. Oyuncaklarla 1-2 gün oynadıktan sonra onları parçalayarak inceliyorsa deney ve maket yapımına başlanabilir. Hareketli çocukların spora, müzik ve danstan hoşlanan çocukların ise enstrüman çalmaya ve dans etmeye yönlendirilmesi yerinde olur. Kendisini sözel olarak iyi ifade eden çocukların hikaye canlandırmaya, yaratıcı drama çalışmalarına, hikaye oluşturmaya; soru sormaktan hoşlanan çocukların ise gözlem yapmaya ve neden sonuç ilişkisi kurmaya yönlendirilmesi onun bu konularda kendini geliştirmesini sağlar.

Çocuğun merak ettiği konuda görüşünü genişletmek, ulaşabileceği malzemeleri çeşitlendirmek, bu alanda neler yapıldığından haberdar etmek ve örnekler göstermek, deneyimlemesini sağlamak çocuğa yeteneğini bulmasında yardımcı olur. Çocuğun hangi etkinlikte daha katılımcı ve mutlu olduğu öncelikli olarak önemlidir. Bu etkinliklerin eğitimini aldığı öğretmenlerin görüşleri de önemsenmelidir. Yetenekler doğrultusunda gelişim çocuğun istekliliğine bağlıdır.

Her çocuğun içinde bin tohum var. Bu tohumlara su verir gibi ilgi gösterdiğimizizde, başı göklere değen ağağlar olur.

Hazırlayanlar:

Ayşe Sönmez İlkokulu Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi

